

mars 2024

Ingen vändning i sikte

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. Under det fjärde kvartalet fortsatte ekonomin att krympa. Därmed minskade Sveriges BNP för tredje kvartalet i rad. Svensk ekonomi bedöms inte att växa i någon nämnvärd takt förrän 2025. Under hösten bromsade även utvecklingen på arbetsmarknaden in. 2024 förväntas sysselsättningen att minska och arbetslösheten öka. Nedgången på arbetsmarknaden förväntas däremot inte bli lika kraftfull som vid tidigare konjunkturedgångar.

Nuläget och utsikterna för huvudstadsregionen är dystra, åtminstone på kort sikt. Efterfrågan på arbetskraft minskar och Nordea prognostiserar negativa tillväxttal i Stockholm både 2023 och 2024. Återhämtningen ser med andra ord ut att dröja.

Även om den regionala arbetsmarknaden har vänt nedåt, konkurserna ökar och byggandet tvärbromsat så finns det några ljuspunkter. Inflationen rör sig mot det penningpolitiska målet, hushållen i länen är mindre pessimistiska än tidigare, fler tror på ökade bostadspriser¹ och reallönerna förväntas växla upp under 2024.

Sammanfattning

- ❖ Konfidensindikatorn för det regionala näringslivet ökar från 88 till 92 under det fjärde kvartalet.
- ❖ Antalet konkurser fortsätter att öka kraftigt i Stockholms län.
- ❖ Nyföretagandet minskade med 16 procent under 2023.
- ❖ Efterfrågan på arbetskraft minskar. Antalet vakanser i Stockholms län minskar exempelvis från 16 600 till 11 700.
- ❖ Andelen sysselsatta i Stockholms län uppgår till 71,9 procent. Det kan jämföras med 72,8 procent under det fjärde kvartalet 2022.
- ❖ Antalet arbetslösa beräknas till 97 500 personer. Det motsvarar en arbetslöshet på 7 procent, jämfört med 6,7 procent 2022.
- ❖ Antalet personer berörda av varsel ökade till 28 500 för helåret 2023.
- ❖ Ekerö, Danderyd och Täby har lägst arbetslöshet bland länets kommuner.

Fortsatt svag konjunktur

På regional nivå är Konjunkturinstitutets konfidensindikator det bästa sammanvägda måttet för att bedöma det regionala konjunkturläget i näringslivet.

Om konfidensindikatorn

Konjunkturinstitutets konfidensindikator mäter den regionala konjunkturen. Värdet runt det historiska medelvärdet 100 indikerar att konjunkturläget är normalt. Värdet över 110 eller under 90 ska tolkas som att läget är mycket starkare respektive mycket svagare än normalt.

Enligt konfidensindikatorn fortsätter konjunkturen i det regionala näringslivet att vara svag. Indikatorn för Stockholms län under det fjärde kvartalet beräknas till 92, se *diagram 1*. En viss förbättring kan dock anas jämfört med det tredje kvartalet (88), inte bara i Stockholm utan i de flesta regionerna. Ökningen sker dock från låga nivåer. Konfidensindikatorn har nu legat klart under medelvärdet 100 sex kvartal i rad, vilket tidigare enbart har skett i samband med finanskrisen och pandemin.

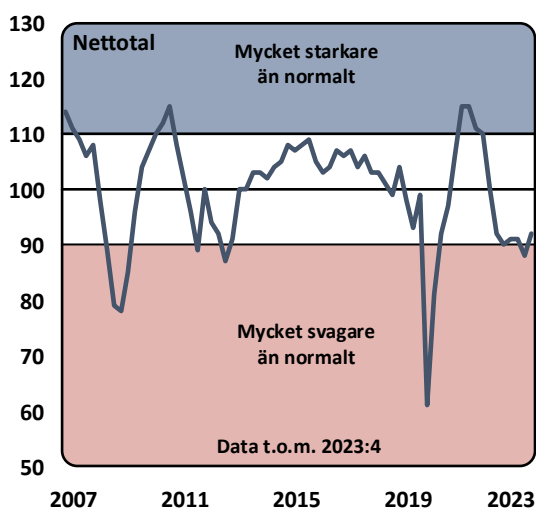

Diagram 1. Konfidensindikatorn för Stockholms län (100 = historiska genomsnittet). **Källa:** Konjunkturinstitutet.

Konfidensindikatorn ökar för byggindustrin, handeln och tjänstenäringarna medan den minskar för tillverkningsindustrin. Nationell statistik (barometerindikatorn) visar att stämningläget ökade påtagligt i januari och att alla sektorer bidrog till utvecklingen.

I inget annat län är tjänstenäringarna så dominerande på arbetsmarknaden som i Stockholm. Tjänstenäringarnas utveckling blir därmed mycket viktig för arbetsmarknadens utveckling i stort. Andelen tjänsteföretag som upplever brist på personal eller har optimistiska anställningsplaner har minskat markant sedan vintern 2021/2022. Allt annat lika tyder det på en lägre rekryteringsaktivitet framgent, i alla fall på kort sikt. Jämfört med föregående kvartal kan däremot ingen påtaglig förändring noteras, utan utvecklingen tycks snarare ha planat ut, se *diagram 2*.

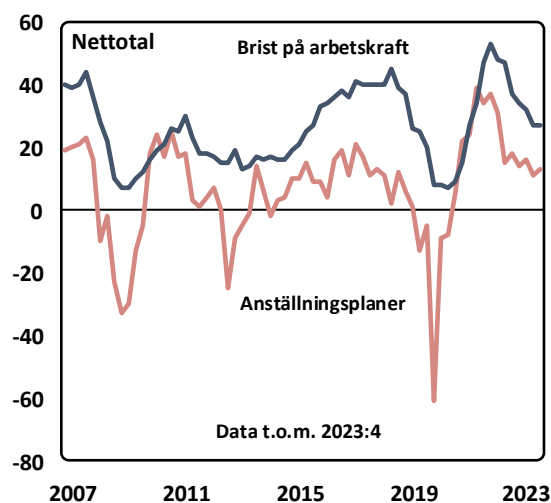

Diagram 2. Nettotal, brist på personal/arbetskraft och optimistiska anställningsplaner, tjänstenäringar. **Källa:** Konjunkturinstitutet.

Kraftig ökning av antalet konkurser

Att många företag märker av en svag konjunktur är tydligt i konkursstatistiken. Antalet konkurser i Stockholms län fortsätter att utvecklas starkt negativt, se *diagram 3*. Antalet konkurser har ökat under 17 av de senaste 18 månaderna. I januari 2024

försattes exempelvis 439 företag i konkurs, vilket är mer än dubbelt så många som i januari 2023. Det är också det högsta antalet som har noterats för en enskild månad på åtminstone 28 år. Den negativa trenden om höga konkursnivåer förväntas fortsätta under inledningen av 2024. Antalet anställda i de konkursdrabbade företagen ökar också, men ligger inte på historiskt höga nivåer. Det tyder på att det är färre stora företag som har gått omkull jämfört med exempelvis under finanskrisen eller i samband med pandemin. Bland de större företagen som försatts i konkurs under 2024 kan Teknikmagasinet, Cake, Triwa och Re:NewCell nämnas. Enligt statistik från kreditupplysningsföretag ökade antalet konkurser även kraftigt under februari².

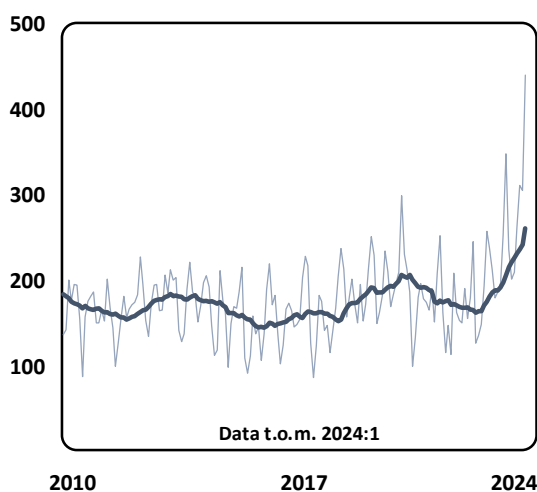

Diagram 3. Antal konkurser (aktiebolag) per månad och trend. Källa: SCB.

Den negativa utvecklingen är inte begränsad till Stockholms län. I riket som helhet har antalet konkurser precis som i Stockholms län ökat sedan hösten 2022. Ökningen, särskilt under de senaste månaderna, är dock kraftigare i länet än i övriga riket.

Sett till de senaste tre månaderna och fördelat över näringsgrenar har ökningstakten för byggindustrin varit i nivå med näringslivet som helhet medan hotell & restaurang haft en något lägre ökningstakt. Däremot har antalet

konkurser ökat mer i näringsgrenarna Information & kommunikation och företagstjänster än i näringslivet som helhet.

40 procent av de konkursdrabbade företagen har startats under de senaste fem åren. Drygt vart fjärde företag var äldre än 10 år³.

Minskat nyföretagande under 2023

Även nyföretagandet fortsätter att minska i Stockholms län. Under 2023 minskade antalet nystartade företag med drygt 16 procent till 21 200 nya företag. Under årets första två månader fortsatte nyföretagandet att minska, men inte fullt lika kraftfullt. Nyföretagandet har nu nått sin lägsta nivå på omkring 10 år, se *diagram 4*.

Nyföretagandet minskar även i övriga riket och i övriga storstadsregioner.

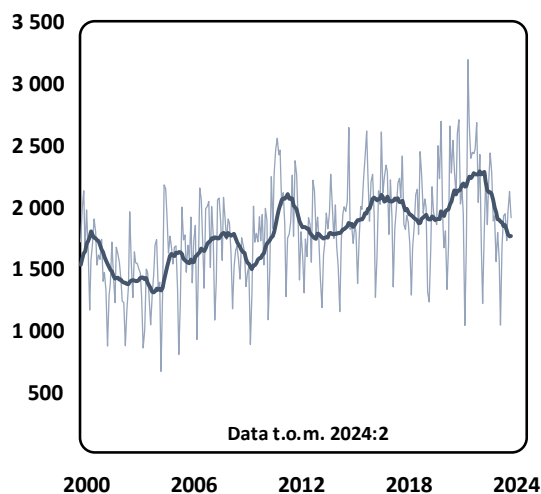

Diagram 4. Nystartade företag per månad och trend. Källa: SCB.

Omsättning i näringslivet

Räknat i löpande priser och på ett års sikt ökade omsättningen i det regionala näringslivet svagt under det tredje kvartalet. Med hänsyn tagen till inflation minskade omsättningen däremot med närmare sex procent. Det är en något mindre tillbakagång än under andra kvartalet. Omsättningen har

nu minskat fyra kvartal i rad. Nedgången är särskilt kraftfull inom tillverkningsindustrin. Utvecklingen var något mer gynnsam i Stockholms län jämfört med i övriga riket.

Minskad efterfrågan på arbetskraft

Efterfrågan på arbetskraft minskar. Antalet lediga jobb i länet uppgick till 34 600 under det fjärde kvartalet. Det är 22 procent färre på ett års sikt. Det är en något mer kraftfull minskning än i övriga riket. Länets andel av samtliga lediga jobb är alltså påtagligt högre än vad länets relativa arbetsmarknadsstorlek motiverar.

Även antalet vakanser – ett mått för att beskriva den akuta arbetskraftsbristen – minskar. Antalet vakanser minskar påtagligt från 16 600 till 11 700 på ett års sikt, se *diagram 5*. Antalet vakanser minskar även i övriga riket, men precis som med lediga jobb är minskningen mer kraftfull i Stockholms län.

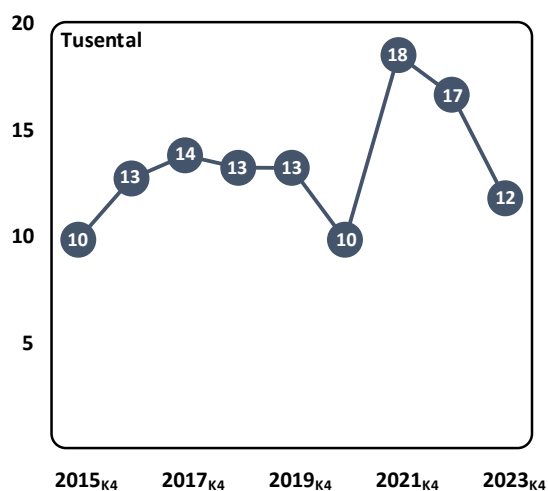

Diagram 5. Antal vakanser i Stockholms län, tusental. **Källa:** SCB.

Lönesummans utveckling

Lönesumman i det regionala näringslivet utvecklades i linje med riksgenomsnittet. Lönesumman fortsatte att öka i löpande priser, men med hänsyn till den allmänna prisnivån minskade lönesumman med 1,7

procent under det tredje kvartalet, se *diagram 6*. Därmed har lönesumman, räknat i fasta priser, minskat fem kvartal i rad. Framgent är dock förväntningarna att lönesumman kommer att öka även med hänsyn tagen till inflationen.

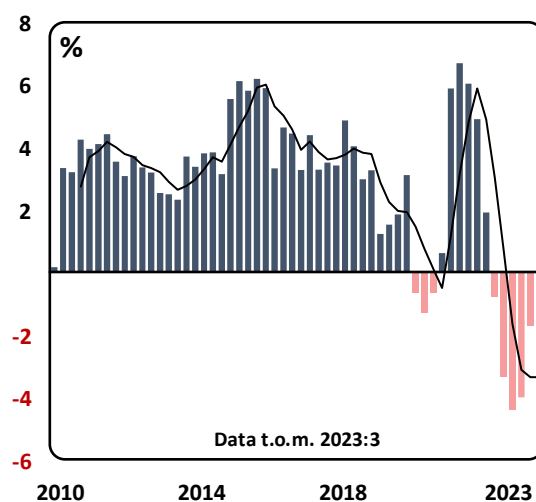

Diagram 6. Utveckling av lönesumman i länets näringsliv på ett års sikt, fasta priser. **Källa:** SCB/Länsstyrelsens bearbetning.

Bland de näringar som utvecklats starkare än näringslivet som helhet kan IKT-företag, hotell & restaurang, kredit & försäkring och vård & omsorg nämnas. Det omvända kan konstateras kring tillverkningsindustrin och handeln.

Ett ekonomiskt svårt år

De senaste åren har varit ekonomiskt ansträngt för många av länets hushåll. Urgröpta reallöner och kraftigt stigande kostnader inte minst kopplat till boendet innebar att konsumtionsutrymmet krympte.

Att de senaste årens utveckling har dämpat invånarnas syn på såväl den svenska ekonomin som sin egen är även tydligt i Länsstyrelsens medborgarundersökning⁴. Andelen som är nöjda med sin ekonomi minskar betydligt samtidigt som allt fler oroar sig för sin ekonomi och sina boendekostnader. Överlag visade dock

medborgarundersökningen ingen påtaglig förändring i invånarnas betalningsförmåga.

I början av 2024 visar dock Kronofogdens statistik att den totala skulden hos myndigheten ökar med 17 procent jämfört med föregående årsskifte. Skulden uppgår nu till 119 miljarder kronor. Det är den högsta summan någonsin. Antalet skuldsatta har ökat i hela landet och i alla åldersgrupper. I Stockholms län ökar det sammanlagda skuldbeloppet med 20 procent. Antalet skuldsatta stockholmare ökade med sex procent till knappt 72 000 personer, vilket är i nivå med utvecklingen i övriga riket.

Precis som vid andra ekonomiska mätningar är de inomregionala skillnaderna påtagliga. I länets kommuner med få skuldsatta uppgår andelen till drygt en procent, medan omkring sex procent är skuldsatta i andra kommuner. Män är i högre utsträckning än kvinnor skuldsatta, såväl i länet som i övriga riket.

Det mesta tyder dock på att inflationen fortsätter att röra sig ner mot det penningpolitiska målet och att räntan vänder nedåt under 2024. Det skulle innebära att den positiva reallöneutvecklingen (justerat för KPIF) under avslutningen av 2023 kan fortsätta under 2024⁵.

Den regionala tillväxten växlar ned

Huvudstadsregionens ekonomi växte under varje år fram till pandemin när bruttoregionprodukten (BRP) minskade för första gången under 2000-talet. 2021 ökade BRP kraftigt, medan tillväxten bromsade in under 2022. För åren 2020–2022 var tillväxten lägre i Stockholms län än i övriga riket.

För 2023 och 2024 prognostiseras återigen en krympande ekonomi⁶, se *diagram 7*. 2025 väntas ekonomin varva upp och visa på positiva tillväxttal, men i en takt som ligger strax under det historiska genomsnittet under 2000-talet. En kraftig inbromsning av

befolkningsökningen bidrar till den lägre tillväxttakten. Under 2023 var såväl befolkningsökning som födelse- och invandringsöverskott på de lägsta nivåerna på närmare 20 år. Tillgängliga befolkningsprognoser visar också att den förväntade årliga befolkningsökningen fram till 2050 beräknas till ungefär hälften av utvecklingen under 2010-talet.

Sett till perioden 2019–2025 förväntas den regionala ekonomin växa i en klart lägre takt än i norra Sverige, men även lägre än i Västsverige och Sydsverige⁷. Den förväntat svaga utvecklingen står därmed i stark kontrast till de tillväxttal som utmärkt länet under 2000-talet, särskilt efter 2010.

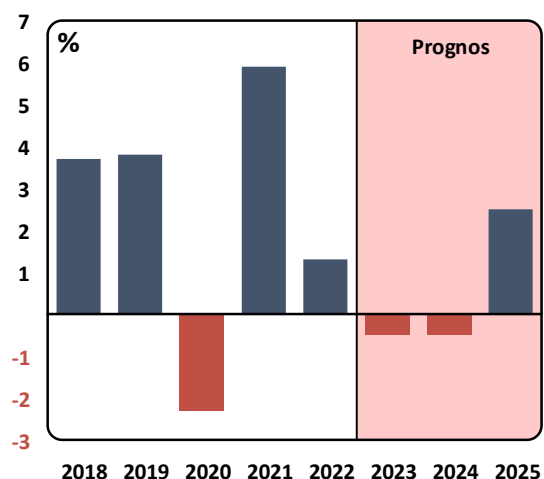

Diagram 7. Utveckling av BRP (volymutveckling) i Stockholms län, 2018–2025. Källa: Nordea & SCB.

Utvecklingen på den regionala arbetsmarknaden

I detta avsnitt presenteras utvecklingen och nuläget på arbetsmarknaden. När det gäller uppgifter på länsnivå används den officiella arbetsmarknadsstatistiken (AKU) från Statistiska Centralbyrån (SCB). AKU är en urvalsundersökning. Avslutningsvis ges en kortfattad bild kring läget på kommunnivå genom Arbetsförmedlingens statistik. Arbetsförmedlingens statistik bör inte jämföras med den som tillhandahålls via SCB. Om inte annat anges avser AKU-statistiken Stockholms län under fjärde kvartalet 2023. Förändring på ett års sikt är således utvecklingen jämfört med fjärde kvartalet 2022.

Några definitioner

Arbetskraft, sysselsättning, och arbetslöshet är tre makrovariabler med vilka utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas. När man analyserar utvecklingen på arbetsmarknaden är det avgörande att känna till hur begreppen definieras och hur förändringar ska tolkas.

Arbetskraften – summan av antalet sysselsatta och arbetslösa. Arbetskraftsdeltagandet är arbetskraften i förhållande till befolkningen i åldersgruppen 15–74 år (SCB).

Andelen sysselsatta – beräknas som antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen, 15–74 år (SCB).

Andelen arbetslösa – beräknas som antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften, 15–74 år (SCB).

Det innebär bland annat att både sysselsättningen och arbetslösheten kan öka om fler söker sig till arbetsmarknaden. Det betyder också att en grupp med högt arbetskraftsdeltagande kan ha både högre sysselsättning och arbetslöshet, än andra grupper.

Med tanke på den utveckling av arbetsmarknadsstatistiken som sker inom SCB kan det finnas anledning att framgent övergå

till att presentera utvecklingen genom BAS (Befolkningens arbetsmarknadsstatus) snarare än AKU.

Oförändrat antal sysselsatta

Efter att antalet sysselsatta ökat kraftigt under 2021 och delar av 2022 har en tydlig inbromsning skett i Stockholms län. Sammantaget är 1,3 miljoner personer sysselsatta i Stockholms län. Det utgör en fjärdedel av samtliga sysselsatta i riket som helhet.

Under de senaste kvartalen har antalet sysselsatta varit mer eller mindre oförändrat, trots att befolkningen ökar. Jämfört med fjärde kvartalet 2022 har antalet sysselsatta till och med minskat med 5 100 personer, men förändringen är inte signifikant, se *diagram 8*. Trenden om inbromsad sysselsättningsökning sedan sommaren 2022 är ändå tydlig.

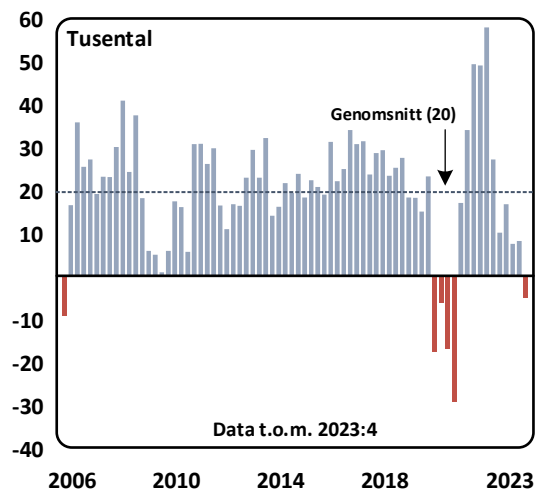

Diagram 8. Förändring av antal sysselsatta i Stockholms län på ett års sikt, tusental. **Källa:** SCB.

Vid sidan av pandemin har det skattade antalet sysselsatta bara minskat vid ett tidigare tillfälle och det var tidsseriens första kvartal (2006_{K1}). Sett till utvecklingen de senast 20 åren har antalet sysselsatta ökat med i genomsnitt drygt 20 000 personer per år. Perioden fram till pandemin svarade länet för omkring 40 procent av den totala sysselsättningstillväxten. Det är mot den bakgrunden som länet ofta beskrivs som rikets tillväxtmotor. De senaste årens utveckling har i viss utsträckning avvikit från detta. Samtidigt är utvecklingen i norra Sverige stark med hög efterfrågan på arbetskraft, som i många fall inte kan mötas av utbudet.

90 procent är anställda

Av de sysselsatta i Stockholms län är omkring 90 procent anställda. Av de anställda är i sin tur 87 procent eller omkring en miljon fast anställda. Även det är mer eller mindre oförändrat jämfört med 2022.

Kvinnor tenderar att ha en tidsbegränsad anställning i högre utsträckning än män. På nationell nivå minskar antalet tidsbegränsat anställda, särskild bland unga. Den utvecklingen kan inte noteras i Stockholms län.

I riket som helhet fortsatte antalet sysselsatta att öka på ett års sikt till och med det tredje kvartalet 2023. Under det fjärde kvartalet var ökningen (28 000 personer) däremot inte signifikant. I Skåne var utvecklingen positiv och antalet sysselsatta ökade med knappt 32 000 personer till 708 000 sysselsatta. I Västra Götaland där sysselsättningen utvecklades starkt under 2022 minskade det skattade antalet med 14 000 personer till 889 000 sysselsatta under det fjärde kvartalet 2023.

I Stockholm stad uppgår antalet sysselsatta till 566 00 personer. Antalet sysselsatta kvinnor ökar med närmare 17 000 personer på ett års sikt. I övrigt kan inga signifikanta förändringar noteras.

Sysselsättningen enligt BAS och KS

Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) som bygger på administrativ statistik visar att antalet sysselsatta i Stockholms län ökar med 6 000 personer på ett års sikt. Det är en liten ökning på närmare 0,5 procent. Ökningen är lägre än befolkningsökningen vilket innebär att andelen sysselsatta minskar till 69,5 procent. Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) mäter antalet anställda. Enligt KS ökar antalet anställda med 2 600 personer på ett års sikt, se *tabell 1*. Både BAS och KS visar på en inbromsning jämfört med de närmast föregående kvartalen.

Källa	Δ Antal	Δ %
AKU	- 5 100	- 0,4
KS	2 600	0,2
BAS	6 000	0,5

Tabell 1. Förändring antal sysselsatta (anställda för KS) på ett års sikt i Stockholms län. **Källa:** SCB.

Sysselsättningsutvecklingen under 2024?

Sysselsättningen förväntas få en svag utveckling under 2024, i såväl Stockholm som i riket som helhet. De nationella prognoserna som finns tillgängliga visar dock på en relativt blygsam minskning av antalet sysselsatta. Om Stockholm följer prognoserna för riket skulle det – grovt räknat – innebära 5–10 000 färre sysselsatta under 2024. I Nordeas Regionala Utsikter⁸ bedöms länets sysselsättning minska med 0,7 procent under innevarande år, vilket skulle innebära en minskning i den övre delen av ovan nämnda intervall.

Under 2025 förväntas antalet sysselsatta öka i ungefär samma utsträckning som i övriga storstadsregioner, men i långsammare takt än i exempelvis övre Norrland. En återgång till ett läge där länet svarar för 40 procent av den totala sysselsättningstillväxten är med andra ord inte att vänta i närtid.

Knappt 72 procent sysselsatta

Befolkningen (15–74 år) ökar till drygt 1,8 miljoner vilket innebär att andelen sysselsatta beräknas till 71,9 procent, jämfört med 72,8 under det fjärde kvartalet 2022. I övriga riket beräknas andelen till strax under 68 procent, se *diagram 9*.

Sysselsättningen fortsätter att vara högre i Stockholms stad (75,1 procent) jämfört med övriga länet (69,6).

Sysselsättning kvinnor och män

Män har över lag en högre sysselsättning. Under tidsseriens 76 kvartal har män en högre sysselsättning än kvinnor vid samtliga tillfällen. Skillnaden uppgår vanligtvis till mellan fyra och fem procentenheter. Under det fjärde kvartalet 2023 beräknas mäns och kvinnors sysselsättning till 73,9 respektive 69,9 procent. Skillnaden uppgår därmed till fyra procentenheter.

Stockholms län har tillsammans med Jönköping (70,6 procent) den högst skattade sysselsättningen, medan Kalmar (60,3) och Södermanland (62,6) har lägst. I Västerbotten ökar sysselsättningen med närmare fem procentenheter jämfört med 2022 till drygt 69 procent.

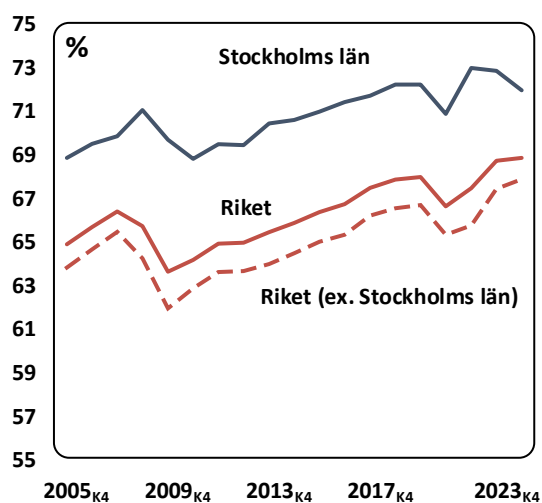

Diagram 9. Sysselsatta (15–74 år) i Stockholms län, riket och övriga riket, 2005K4-2023K4. Källa: SCB.

Skillnad i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda?

Under de senaste åren har sysselsättningen bland utrikes födda utvecklats starkt. 2023 hade utrikes födda till och med en högre skattad sysselsättning än inrikes födda under årets tre första kvartal. Under det fjärde kvartalet beräknas sysselsättning dock till strax under 70 procent, jämfört med knappt 73 procent bland inrikes födda. Uppräknat i årstal (glidande medelvärde) är skillnaden i sysselsättningsnivå mellan utrikes och inrikes födda mer eller mindre obefintlig, se *diagram 10*.

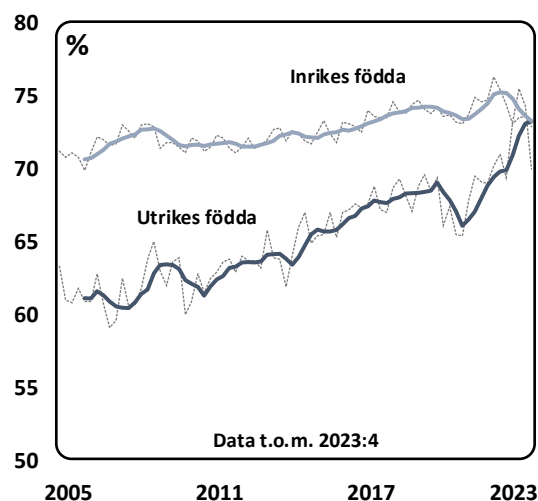

Diagram 10. Sysselsättning (15–74 år) bland inrikes och utrikes födda (rullande årsvärden) i Stockholms län 2005–2023. Källa: SCB.

Sett över hela tidsserien (2005–2023) har utvecklingen för utrikes födda varit anmärkningsvärd. Perioden 2005–2010 uppgick differensen till omkring 10 procentenheter. Därefter började gapet att minska. I återhämtningen efter pandemin har sysselsättningen bland utrikes födda ökat kraftigt. Enligt AKU-data är gapet mellan inrikes och utrikes födda mer eller mindre slutet. Om det är tillfälligt återstår att se. Samtidigt visar

inte alla datakällor på att skillnaden raderats ut. BAS-data visar på samma tendens, det vill säga att sysselsättningen bland utrikes födda ökar trendmässigt. Däremot påvisas fortfarande en tydlig skillnad i sysselsättning, till inrikes föddas fördel⁹.

Bäst utveckling bland utrikes födda män

Den positiva sysselsättningsutvecklingen bland utrikes födda har framför allt drivits av män. Antalet sysselsatta män har ökat med närmare 120 000 personer jämfört med 2005 och andelen sysselsatta har ökat med mer än elva procentenheter till drygt 74 under det fjärde kvartalet 2023, se *diagram 11*. Bland utrikes födda kvinnor har andelen ökat med drygt fem procentenheter.

På ett års sikt har inga signifikanta förändringar skett, vare sig för inrikes eller utrikes födda kvinnor och män.

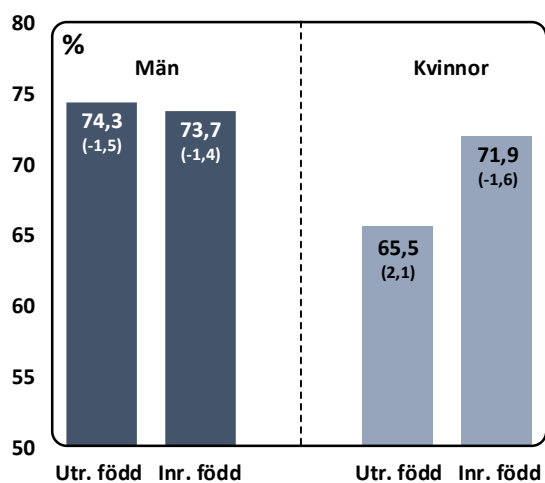

Diagram 11. Andel sysselsatta (15–74 år) i Stockholms län fjärde kvartalet 2023, inrikes och utrikes födda. Förändring på ett års sikt inom parentes. **Källa:** SCB.

97 500 arbetslösa i Stockholms län

Antalet arbetslösa i Stockholms län uppgick till 97 500 personer under det fjärde kvartalet. Fördelningen mellan kvinnor och män är jämn och en dryg tredjedel är heltidsstuderande. På ett års sikt innebär det drygt 3 000 fler

arbetslösa, se *diagram 12*. Förändringen är dock inte signifikant.

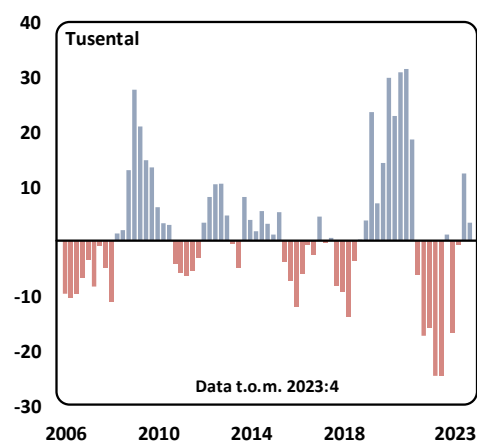

Diagram 12. Förändring antal arbetslösa i Stockholms län på ett års sikt. **Källa:** SCB.

I Västra Götaland ökade antalet arbetslösa däremot med närmare 16 000 personer till 77 000 personer. I Skåne beräknas antalet arbetslösa till knappt 67 000, jämfört med 60 000 personer i slutet av 2022. I riket som helhet ökar antalet arbetslösa med drygt 37 000 personer.

Antalet arbetslösa fördelar sig relativt jämnt mellan utrikes och inrikes födda, 52 000 respektive 46 000, se *diagram 13*. Arbetskraftsstorleken är däremot inte jämnt fördelad vilket innebär att den arbetslösheten i förhållande till arbetskraften skiljer sig markant mellan grupperna.

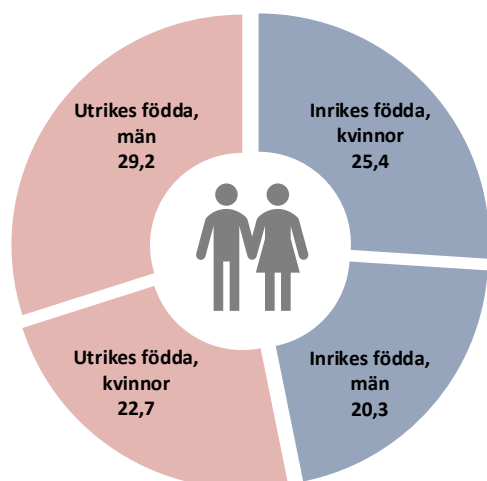

Diagram 13. Antal arbetslösa fördelad på utrikes och inrikes födda kvinnor och män i Stockholms län, tusental. **Källa:** SCB.

Stigande arbetslöshet under 2024?

Mot bakgrund av den kraftiga ökningen av antalet konkurser, personer berörda av varsel, lägre vakans- och rekryteringsgrad i kombination med allmänna konjunkturutsikter väntas antalet arbetslösa att öka under 2024. Arbetsförmedlingens prognos¹⁰ pekar på att antalet arbetslösa i Stockholms län ökar med omkring 7 000 personer under 2024. Det skulle i så fall motsvara en något högre ökningstakt än i övriga riket. I de norra länen (Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland) förväntas antalet arbetslösa däremot vara mer eller mindre oförändrat under 2024.

Nationella prognoser¹¹ baserade på AKU prognostiserar en stigande arbetslöshet under 2024. Tillämpad på Stockholms län pekar de på en ökning i ungefär samma storleksordning som Arbetsförmedlingens regionala prognos.

Genomsnittlig arbetslöshetsperiod

I genomsnitt uppgår arbetslöshetsperiodens längd till lite drygt 30 veckor. Det finns dock påtagliga skillnader mellan åldersgrupperna. Unga (15–24 år) som ofta rör sig mellan utbildningssystemet och arbetsmarknaden har

betydligt kortare arbetslöshetsperioder än andra åldersgrupper. Under det tredje kvartalet beräknas längden till lite drygt sex veckor. I åldersgruppen 25–74 år är genomsnittet 44 veckor, se *diagram 14*. Det är en oförändrad genomsnittlig längd på ett års sikt.

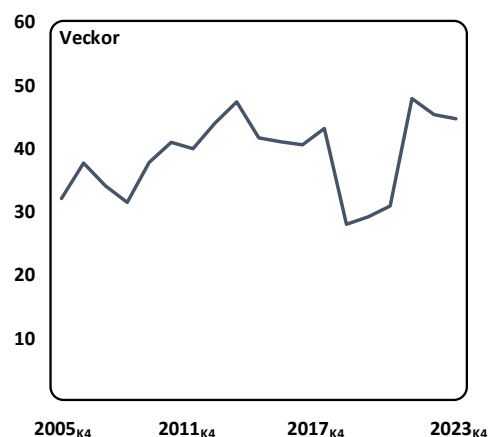

Diagram 14. Genomsnitt pågående arbetslöshetsperiod i Stockholms län, 25–74 år. **Källa:** SCB.

I den aktuella åldersgruppen (25–74 år) är det omkring 28 000 personer som varit arbetslösa i minst 27 veckor. Sannolikheten att bli sysselsatt har en tendens att avta med antalet veckor i arbetslöshet. Långtidsarbetslösa har enligt nationell statistik ungefär hälften så höga jobbchanser på arbetsmarknaden jämfört med personer med kortare arbetslöshetsperioder.¹²

7 procent arbetslösa

Andelen arbetslösa i Stockholms län beräknas till 7 procent, jämfört med 6,7 procent under det fjärde kvartalet 2022. Arbetslösheten är därmed högre än genomsnittet och kan därför betraktas vara något förhöjd, se *diagram 15*. Bland män är arbetslösheten 6,8 och bland kvinnor 7,1 procent.

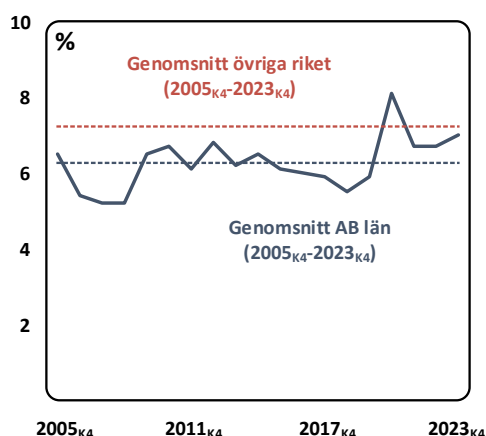

Diagram 15. Andel arbetslösa (15–74 år) i Stockholms län. **Källa:** SCB.

I Västra Götaland ökar arbetslösheten med 1,6 procentenheter till 8 procent. I Skåne beräknas arbetslösheten till 8,6 procent. I övriga riket (riket exklusive Stockholms län) ökar arbetslösheten från 6,8 till 7,5 procent.

Ungdomsarbetslösheten (15–24 år) beräknas till drygt 22 procent vilket är en oförändrad nivå jämfört med 2022.

Mer än dubbelt så hög arbetslöshet bland utrikes födda

Skillnaden i arbetslöshet mellan inrikes och utrikes födda fortsätter att vara påtaglig. Bland inrikes födda beräknas arbetslösheten till 4,8 procent. Nivån är mer än dubbelt så hög bland utrikes födda, 11,6 procent. Det finns inga signifikanta skillnader på ett års sikt och arbetslösheten är ännu högre bland utrikes födda i övriga riket.

Matchning på arbetsmarknaden

Sambandet mellan arbetslöshet och vakanser kan illustreras via den så kallade Beveridgekurvan. Den visar hur matchningen på arbetsmarknaden fungerar. På en arbetsmarknad där matchningen fungerar väl är ett lågt antal vakanser förknippade med en hög arbetslöshet och omvänt är många vakanser förknippade med en låg arbetslöshet.

Därför bildar sambandet mellan vakanser och arbetslöshet en negativt lutande graf i *diagram 16* som har arbetslöshet på den horisontella och vakanser på den vertikala axeln. Ju närmare grafen befinner sig mot origo desto bättre kan man anta att matchningen fungerar på arbetsmarknaden. I hypotetiskt läge där konjunkturen exempelvis försvagas förväntas rörelsen ske längs med grafen. I figuren nedan innebär det en rörelse från A_1 till A_2 , det vill säga till ett läge med färre vakanser och högre arbetslöshet. Ett skifte utåt till graf B – där både vakanser och arbetslöshet är högre – kan däremot tolkas som en försämrad matchningseffektivitet.

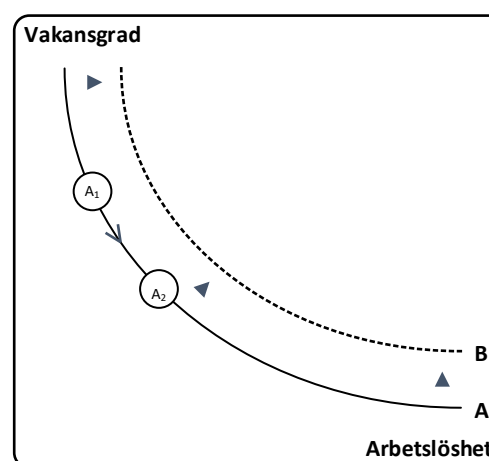

Diagram 16. Illustration över (det teoretiska) sambandet mellan vakanser och arbetslöshet, Beveridgekurvan.

Plottar man ut regional vakans- och arbetslöshetsstatistik kan en grov Beveridgekurva för Stockholms län konstrueras, se *diagram 17*. Tidsserien är kort och data är hämtad från urvalsundersökningar så försiktighet bör tillämpas innan säkra slutsatser dras, men grafen indikerar ändå att matchningen försämrades i efterdyningarna av pandemin. Därefter har förhållandet mellan vakanser och arbetslöshet rört sig mot banan (graf) som förelåg innan pandemin.

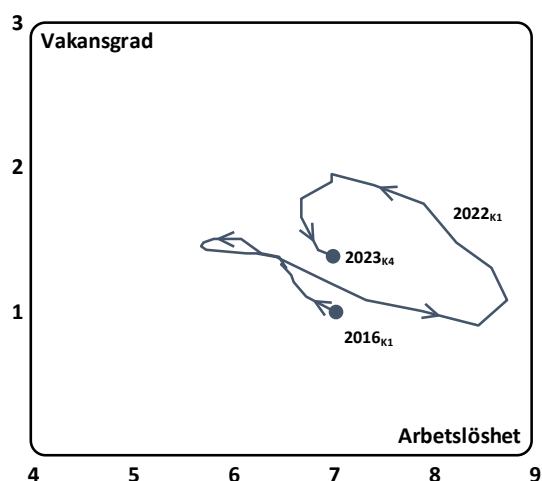

Diagram 17. Beveridgekurvan för Stockholms län, 2016–2023, bruten axel. **Källa:** SCB (KV & AKU).

28 500 varslades om uppsägning 2023

Under 2023 varslades 28 500 personer om uppsägning i Stockholms län, vilket var nästan dubbelt så många som 2022. Ökningen var tydlig i de flesta näringsgrenarna. Information och kommunikation hade flest antal personer berörda av varsel (drygt 6 300 personer) och var också den näringsgren (bland de större) som hade den kraftigaste ökningen jämfört med 2022, se *diagram 18*.

Sett till de tre senaste månaderna (november 2023 till januari 2024) var ökningen mer måttfull, 19 procent. I övriga riket var ökningen kraftigare än i Stockholms län både för helåret 2023 och för de tre senaste månaderna.

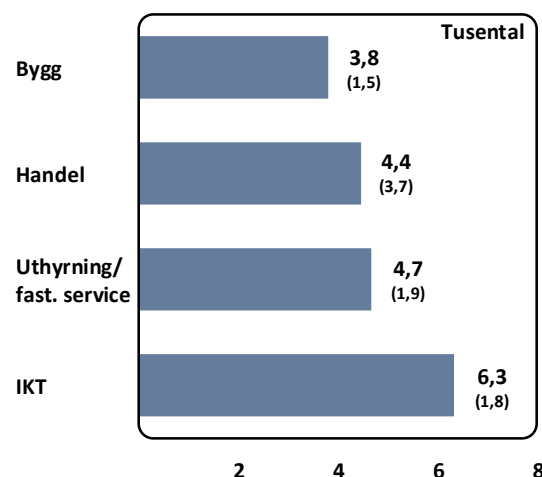

Diagram 18. Näringsgrenar med flest antal personer berörda av varsel under 2023, Stockholms län. **Källa:** Arbetsförmedlingen.

Samtidigt kan det vara värt att nämna att varsel om uppsägning inte alltid resulterar i arbetslöshet. Förhållandet är inte 1:1. Under pandemin var det exempelvis drygt hälften av alla personer som varslades om uppsägning i Stockholms län som sedermera blev uppsagda. Det innebär dock inte nödvändigtvis att dessa personer går ut i arbetslöshet. Många hittar andra jobb under tiden, eller påbörjar en utbildning. Uppföljning via Arbetsförmedlingens register visar att 26 procent av de som varslades blev arbetslösa någon gång under de efterföljande sex månaderna från lagt varsel. Andelen ligger mer eller mindre i nivå med tidigare undersökningar som täcker in finanskrisen 2008–2009 och även genomsnittet under 2010-talet. Om andelen ligger på samma nivå idag skulle det innebära att inflödet i arbetslöshet av personer med varselbakgrund under 2023 uppgår till omkring 7 500 personer. Det utgör en ganska liten del av inflödet till arbetslöshet.

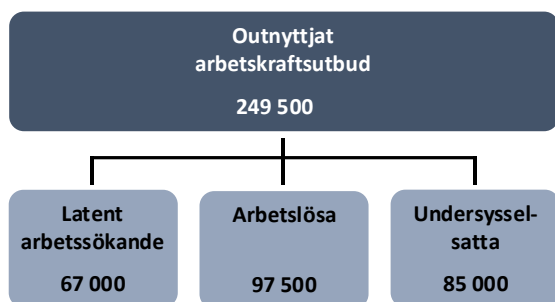
250 000 invånare vars fulla potential inte tas tillvara

Vid sidan av personer som definieras som arbetslösa finns det ytterligare outnyttjade resurser på arbetsmarknaden. Till dessa hör

de så kallade undersysselsatta. Antalet undersysselsatta räknas till 85 000 personer under det fjärde kvartalet, jämfört med drygt 78 000 personer 2022.

En tredje grupp vars fulla utbud inte tas tillvara på arbetsmarknaden är de så kallade latent arbetssökande. Det är en delgrupp som ingår i "ej i arbetskraften" och utgörs av personer som velat och kunnat, men som av olika anledningar inte har sökt arbete. En person som inte söker arbete uppfyller inte definitionen på arbetslös. Latent arbetssökande kan därför fungera som ett slags kompletterande mått till arbetslösheten. Antalet latent arbetssökande ökar med knappt 15 000 till 67 000 personer under det fjärde kvartalet. Ungdomar (15–24 år) är överrepresenterade och det är också den gruppen som drivit upp ökningen under det senaste året.

Sammantaget utgör de tre grupperna (arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande) det så kallade outnyttjade arbetskraftsutbudet. Räknat i antal personer uppgår det outnyttjade arbetskraftsutbudet till drygt 250 000 personer (*figur 1*), jämfört med 225 000 föregående år.

Figur 1. Det outnyttjade arbetskraftsutbudet i Stockholms län, fjärde kvartalet 2023. **Källa:** SCB.

Hur många timmar dessa personers utbud summerat till kan approximeras genom att använda nationella kvoter kring outnyttjade timmar per person och delgrupp (arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande).

Därefter appliceras det på regionala data. Enligt denna metod uppskattas det outnyttjade arbetskraftsutbudet till 5,1 miljoner timmar per vecka i Stockholms län, se *diagram 19*. Arbetslösa svarar för huvuddelen av det outnyttjade utbudet. Det kan sättas i relation till de omkring 42 miljoner timmar som de sysselsatta (inklusive undersysselsatta) svarade för under referensveckan. Annorlunda uttryckt motsvarar det outnyttjade arbetskraftsutbudet uppskattningsvis 128 000 heltidsarbeten.

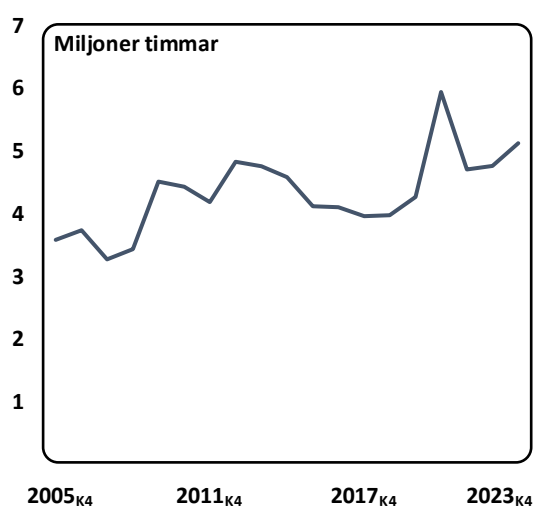

Diagram 19. Skattat antal timmar som det outnyttjade arbetskraftsutbudet svarar för. **Källa:** SCB/Länsstyrelsens bearbetning.

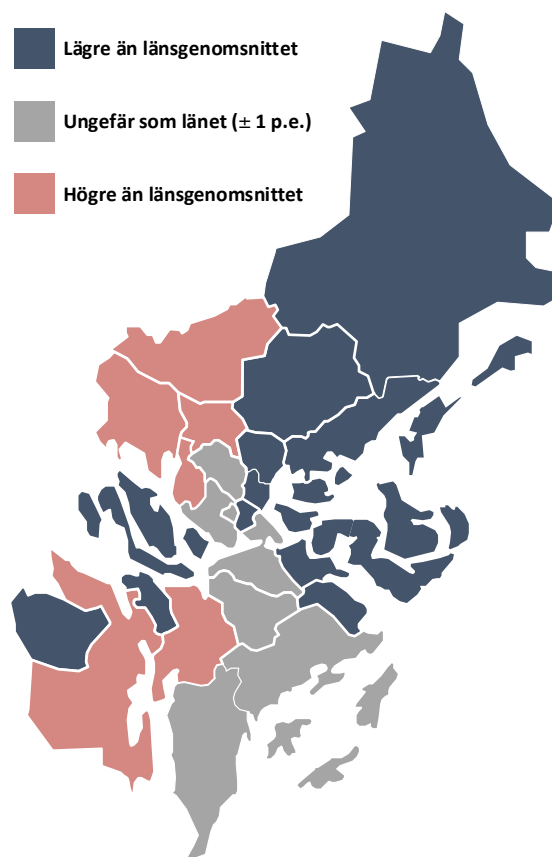
Varierande arbetslöshet i länet

De uppgifter som anges under detta avsnitt ska inte sammanblandas med de mått och definitioner som återgetts ovan. Uppgifterna är hämtade från Arbetsförmedlingen och avser inskrivna arbetslösa i förhållande till en registerbaserad arbetskraft. Inskrivna arbetslösa (benämns som arbetslös nedan) består av öppet arbetslösa och personer i program.

Enligt Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik ökar arbetslösheten i nästintill samtliga av länets kommuner. Sammantaget är 84 700 personer (16–65 år) arbetslösa. Det är en ökning på 6 800 under det senaste året och motsvarar en arbetslöshet på 6,6 procent. Kommuner med låg arbetslöshet är företrädesvis lokaliserade i den nordöstra delen av länet, se *figur 2*. Lägst arbetslöshet har Ekerö (3,5 procent) följt av Danderyd (3,8) och Täby (3,8).

Den tydligaste ökningen under det senaste året noteras i Vaxholm (en procentenhet) följt av Sundbyberg och Solna. I Botkyrka minskar andelen marginellt medan den ökar marginellt i Södertälje och Salem.

I samband med pandemin ökade antalet långtidsarbetslösa i alla länets kommuner. Därefter har andelen minskat trendmässigt. Antalet långtidsarbetslösa är visserligen alltjämt högre 2024 än 2020. Uttryckt som andel av samtliga arbetslösa är länet nästan tillbaka på samma nivå som 2020 och i tio kommuner är andelen lägre 2024 än 2020. Högst andel långtidsarbetslösa i förhållande till antalet arbetslösa har Botkyrka (47 procent) följt av Södertälje (45). Vallentuna och Täby har lägst andel med omkring 30 procent. Kommuner med hög andel långtidsarbetslösa har också en högre generell arbetslöshetsnivå, se *diagram 20*.

Figur 2. Arbetslösheten i länets kommuner, klassindelade, januari 2024. **Källa:** Arbetsförmedlingen.

Samtidigt har arbetslöshetens sammansättning förändrats påtagligt sedan tidigt 2000-tal. 2006 var omkring 20 procent långtidsarbetslösa, jämfört med närmare 40 procent idag.

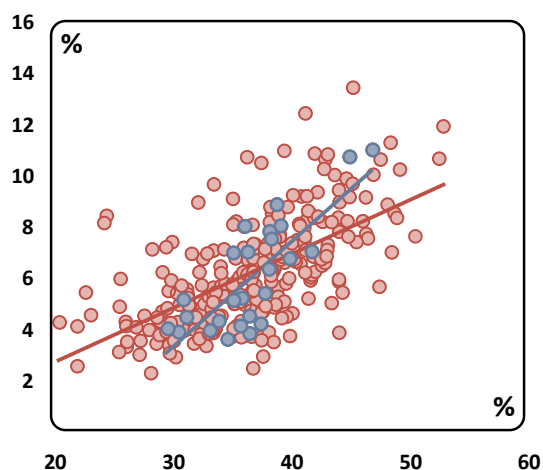

Diagram 20. Arbetslöshet (Y) och andel långtidsarbetslösa (X) i alla kommuner (AB-kommuner blå), 16–65 år. **Källa:** Arbetsförmedlingen.

Närmare hälften är utrikes födda

Av länets arbetslösa är 39 procent födda i Sverige, 14 procent födda i Europa (exklusive Sverige) och 46 procent är födda utanför Europa. Andelarna varierar dock mellan kommunerna.

I Norrtälje, Vaxholm och Värmdö är omkring 60 procent av de arbetslösa födda i Sverige jämfört med 23 procent i Södertälje och Sigtuna. I Vaxholm är enbart 22 procent födda utanför Europa medan andelen är närmare tre gånger högre i Sigtuna och Södertälje, se *diagram 21*.

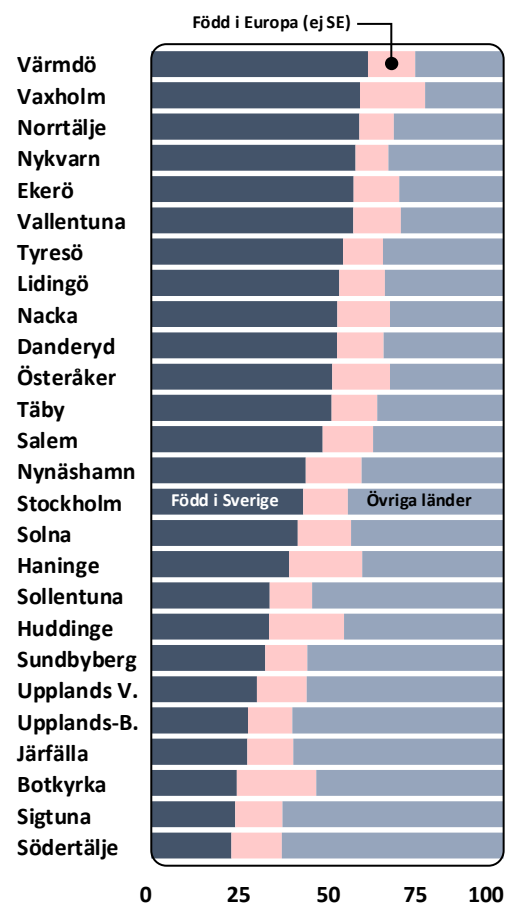

Diagram 21. Arbetslösa fördelade efter födelseland i länets kommuner, januari 2024. **Källa:** Arbetsförmedlingen.

Under de senaste fem åren är det små förändringar i sammansättningen efter födelseland. 2024 var andelen födda i Sverige något högre än 2019, medan det omvända kan konstateras kring arbetslösa födda utanför Europa. I Vaxholm har andelen födda utanför Europa däremot minskat med 16 procentenheter medan andelen födda i Sverige minskat med närmare elva respektive tolv procentenheter i Nynäshamn och Uppland-Bro¹³.

¹ Länsförsäkringarnas boprisbarometer, februari 2024.

² Enligt CreditSafe ökade exempelvis antalet konkurser med 111 procent under februari 2024, PM - Konkurserna fortsätter öka kraftigt - många med skulder från skatteanstånd (1 mars). Statistiken i diagram 3 kommer från SCB och täcker enbart in januari månad.

³ Avser de företag i Stockholms län som försattes i konkurs under januari eller februari 2024.

⁴ Länsstyrelsen – Medborgarundersökning i Stockholms län 2023.

⁵ Medlingsinstitutet - Löneutvecklingen i Sverige till och med november 2023.

⁶ Nordea - Regionala Utsikter, Tappar fart, #1/2024.

⁷ Avser Nuts2-regioner, Västsverige är Västra Götaland och Halland. Sydsverige är Skåne och Blekinge.

⁸ Nordea använder kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) inte AKU för sina prognoser, se Nordea - Regionala Utsikter, Tappar fart, #1/2024.

⁹ Exempelvis har utrikes födda haft en starkare sysselsättningsutveckling än inrikes födda 36 månader i rad enligt BAS (mätt som årliga förändring av antal sysselsatta).

¹⁰ Arbetsförmedlingen - Regionala utsikter hösten 2023, Utvecklingen på arbetsmarknaden 2023–2025.

¹¹ Se exempelvis Konjunkturinstitutet prognosjämförelser, [Progtab.pdf \(konj.se\)](#).

¹² SCB - Sveriges ekonomi, Statistiskt perspektiv, Nummer 2 (2024).

¹³ 2019 var 38 procent av samtliga arbetslösa i Vaxholm födda utanför Europa. 2024 uppgick andelen till 22 procent. 2019 var andelen födda utanför Europa 55 respektive 39 procent i Nynäshamn och Upplands-Bro. 2024 var andelarna 44 och 27 procent.

KONTAKTUPPGIFTER

Per Bark, analyschef
Epost, per.bark@lansstyrelsen.se
Tfn, 010-223 12 30